

HILLERØD
KOMMUNE

Skoleafdelingen

Basisundervisning i dansk ● som andetsprog for nyankomne børn fra 0.-6. klasse

VEJLEDNING

I denne folder kan du læse om det kommunale supportteam samt rammerne for basisundervisning.

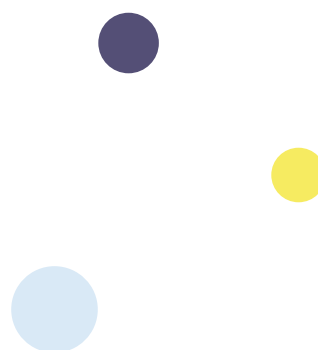
Kolofon © 2021

Hillerød Kommune
Trollesmindeallé 27
3400 Hillerød

Publikationen kan hentes elektronisk på
www.hillerød.dk

Indhold

Formål	4
Basisupportteamets opgaver	6
Organisering af basisundervisning i dansk som andetsprog	8
Basisundervisning på den enkelte skole.....	10
Sammenhæng mellem basisundervisning og undervisning i stamklasse.....	11
Visitationsproces	12
Yderligere inspiration.....	14

Formål

Denne folder beskriver basisundervisning i dansk som andetsprog for nyankomne elever fra 0.-6. klasse i Hillerød Kommune.

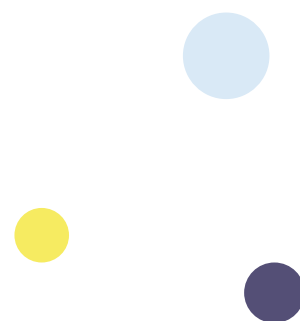
Nyankomne indvandrere- og flygtningebørn fra 0. – 6. klasse indskrives fra dag 1 i stamklassen på distriktsskolen. De nyankomne elever har ifølge lovgivningen krav på basisundervisning i dansk som andetsprog ved optagelse i skole, fordi de ikke har sproglige forudsætninger i dansk for at kunne deltage i klassens undervisning med rimeligt udbytte. For at kunne lykkes med dette, forudsætter det, at der er en systematisk adgang til specialiseret viden og support til stamklasseteamet omkring nyankomne elever på den enkelte skole.

Det er et kommunalt basissupportteam organiseret under skoleafdelingen, der forestår basisundervisning de første 3-4 måneder, og støtter op om stamklasselærerne med support til at kunne sikre deltagemuligheder for den nyankomne elev i stamklassen.

Målet er, at basissupportteamet bidrager til, at nyankomne elever lærer det danske sprog og trives i stamklasser ud fra et nærhedsprincip, hvor de får faglige og sociale fællesskaber med jævnaldrende på distriktsskolen.

Det kommunale basissupportteam skal give eleverne basisundervisning i de første 3-4 måneder og bidrage med deres specialiserede viden til stamklasseteamet, så de kan implementere elementer af dette i

deres almindelige undervisning i stamklassen. Basissupportteamet har derfor både en rolle ift. basisundervisning af de nyankomne elever de første 3-4 måneder og en rolle ift. at samarbejde med stamklasseteamet om relevante redskaber og metoder til at kunne tilrettelægge undervisningen i stamklassen, så de nyankomne elever får optimalt udbytte af undervisningen.

Opgaverne for den kommunale udgående supportfunktion består bl.a. af:

- Basisundervisning af nyankomne elever på deres distriktsskole.
- Support til almenlærere og faglærere i at understøtte eleverne i almenundervisningen.
- Support til almenlærere i forældresamarbejde.
- Deltagelse i forældremøder og skole- hjemsamtaler efter behov.
- Deltagelse i teammøder ude på skolerne.
- Deltagelse i DSA-vejledernetværksmøder efter behov.
- Basislæreren anvender UVM materiale "Hele vejen rundt".
- Administrationsopgaver i forbindelse med basisundervisningen.

Basissupportteamets opgaver

Det er væsentligt for elevens samlede skoleforløb, at eleven hurtigt opnår en tilknytning til de sociale og faglige fællesskaber på distriktsskolen.

Det kommunale basissupportteam bidrager til at...

- skabe en fast struktur i elevernes hverdag.
- skabe kontinuitet og forudsigelighed i undervisningen.
- udvikle elevernes sproglige kompetencer der er tydelige faglige og sociale forventninger til eleverne i skolehverdagen.
- eleverne indgår aktivt i stamklassen.

Det kommunale basissupportteam samarbejder om forbedring af sprogudviklende undervisning og pædagogisk praksis i stamklasser og har fokus på, at elevernes læring, samvær, identitet og trivsel styrkes.

Yderligere information

Hvis I vil vide mere om det kommunale basissupportteam, kan I kontakte tosprogskonsulent Mubeen Hussain på telefon 7232 5415 eller muhu@hille-rod.dk

Ordforråds-
samarbejde

Mundtlighed

Gentagelse

Tydelighed

Forpligtende

Fokus på elevernes
samlede sproglige
ressourcer

Sprogudviklende undervisning

Stilladsering

Interaktion

Lige deltagel-
sesmuligheder

Mundtlighed
ift. aktiviteter

Hverdagssprog
til fagsprog

Organisering af basisundervisning i dansk som andetsprog

Basisundervisning er beregnet for elever, som ved optagelse i skole ikke har sproglige forudsætninger i dansk, for at kunne deltage i klassens undervisning med rimeligt udbytte.

Faglige mål for basisundervisning i dansk som andetsprog

Målet med basisundervisningen er, at nyankomne elever udvikler sproglige kompetencer med udgangspunkt i deres samlede sproglige forudsætninger.

Basisundervisningen giver dem kompetencer til at forstå og kommunikere på et niveau, så de kan begå sig i en dansksproglig kontekst, og de bliver senere i livet i stand til at mestre dansk både skriftligt og mundtligt for at klare sig i uddannelsessystemet og samfundet generelt.

Lærerne tilrettelægger basisundervisningen gennem forskellige temaer, så eleverne på sigt tilegner sig strategier og indsigt i egen sprogforståelse.

Eleverne undervises bl.a. i de 4 overordnede hovedområder: Læse, skrive, lytte og tale. Gennem disse områder, vil eleverne tilegne sig ordforråd, begrebsudvikling og strategiske kompetencer.

Undervisningsstrukturen er knyttet til hverdags sproget og sociale kontekster. Skolens fulde fagrække er direkte integreret i undervisningen inden for alle fire hovedområder.

Model for basisundervisning:

Nyankomne indvandrere- og flygtningebørn fra 0. – 6. klasse indskrives fra dag 1 i distriktsskolen. Visitation af nyankomne elever foretages af tosprogskonsulent i skoleafdelingen. Skoleafdelingen varetager en udgående kommunal supportfunktion i basisundervisning i dansk som andetsprog.

Basisundervisningen består af 18 timers basisundervisning om ugen de første 3-4 måneder af den nyankomne elevs opstart i distriktsskolen. Fordelingen af de 18 timer kan være individuel basisundervisning, basisundervisning sammen med andre nyankomne elever på skolen eller co-teaching i stamklassen.

Basissupportteamet supplerer skolens DSA vejleder og DSA lærere ift. at supportere medarbejderne omkring nyankomne elever til at kunne tilrettelægge en undervisning, der tilgodeser alle børn i klassen men i særlig grad den nyankomne elev. Det kan fx være redskaber til stilladsering, sproglig opmærksomhed eller andet. Supporten kan foregå via videndeling med stamklasseteamet, co-teaching eller andet.

Fordeling af timer imellem basislærer og stamklasse

I udgangspunktet er visitationen af basisdansk en 4 måneders periode. Fordelingen af timer til individuel/gruppevis undervisning i basisdansk og timer til support fx i form af co-teaching i stamklassen aftales med den enkelte skole.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Model 1 - typisk i de første tre til fire måneder.	6 lektioner basisundervisning med en elev/flere elever fra samme skole	6 lektioner basisundervisning med en elev/flere elever fra samme skole	Mulighed for enkelte timers support fra basislærere til stamklasselærere som fx co-teaching i stamklassen.	Mulighed for enkelte timers support fra basislærere til stamklasselærere som fx co-teaching i stamklassen.	6 lektioner basisundervisning med en elev/elever fra samme skole.
Model 2 – typisk den sidste måned efter individuel vurdering af elevens sproglige færdigheder.	4 lektioner basisundervisning suppleret med 2 lektioner co-teaching i stamklassen.	4 lektioner basisundervisning suppleret med 2 lektioner co-teaching i stamklassen.	Mulighed for enkelte timers support fra basislærere til stamklasselærere som fx co-teaching i stamklassen.	Mulighed for enkelte timers support fra basislærere til stamklasselærere som fx co-teaching i stamklassen.	4 lektioner basisundervisning suppleret med 2 lektioner co-teaching i stamklassen.
Model 3 - typisk den sidste måned. Denne model er kun for elever, der sprogligt er klar til at have flere timer i stamklassen.	2 lektioner basisundervisning suppleret med 1 lektion co-teaching i stamklassen.	2 lektioner basisundervisning suppleret med 1 lektion co-teaching i stamklassen.			2 lektioner basisundervisning suppleret med 1 lektion co-teaching i stamklassen.

Ovenstående model for fordeling af timer er et eksempel på en fordeling i starten af perioden og i slutningen af perioden. Det kan tilpasses undervejs, hvis der viser sig et andet behov hos eleven, stamklasselærere, faglærere og basislærer.

Basisundervisning på den enkelte skole

Elever, som undervises i basisdansk som andet-sprog, gennemgår en sprogudvikling på flere sprog.

Følgende faglige principper gør sig gældende for basisundervisningen:

- Undervisningen bygger på et resourcesyn med udgangspunkt i et helhedsorienteret blik på elevernes personlige, sociale og faglige kompetencer.
- Undervisningsforløb skal tilpasses elevernes alder/klassetrin.
- Der opstilles få, klare og realistiske mål der skaber fokus og prioritering.
- Elevernes læringsfremskridt, trivsel og udvikling er i centrum.
- Eleverne skal lære kommunikationsstrategier, læsestrategier og grammatik m.m.
- Der gennemføres nogle tematiske forløb for, at eleverne kan lære ord og begreber inden for et bestemt emne – gerne inden for samme emner, som arbejdes med i stamklassen.
- Basislærer tilstræber at bruge samme digitale lærermidler som stamklassen.
- Basislærer anvender i videst muligt omfang de bogsystemer, som stamklassen anvender, og det kan suppleres med egne udvalgte materialer.
- Der afholdes minimum et månedligt møde med stamklassens lærerteam, og stamklassens lærerteam er ansvarlig for at indkalde basislæreren til mødet.
- Opfølgingsmøder med forskellige fagteams herunder DSA-undervisere og DSA-vejleder efter behov.
- Stamklasseteamet kobler basislærer på Meebook og Aula som gæstelærer på skolen, så basislærer kan følge med og hjælpe med at understøtte forældre og elev i brugen af Meebook og Aula.
- Basislærer får viden om forløb med emner via Meebook af stamklasselærere/faglærere og udarbejder deres egne forløb med niveaudeling.

Sammenhæng mellem basisundervisning og undervisning i stamklasse

Basislærer og stamklasselærere samarbejder om så vidt muligt at følge årsplan for stamklassen på det niveau, eleven er på med henblik på, at eleven på sigt kan følge med i stamklassens undervisning. Basislærer og stamklasselærere samarbejder om muligt i Meebook og kommunikerer til forældre via Aula. Basislærer og stamklasselærere understøtter såvel elev som forældre i brugen af Meebook og Aula. Nyankomne elever behøver en målrettet sprog-pædagogisk praksis. De har ikke det sprog, der normalt tages for givet i en stamklasse, og som har enorm betydning for elevernes deltagelsesmuligheder i de sociale og faglige fællesskaber på skolen.

Derfor er det vigtigt, at...

- både basislærer og stamklasselærere er bevidste om og samarbejder om elevernes sproglige udvikling.
- basislærer og stamklasselærere samarbejder om modellen for undervisning i dansk som andet-sprog, co-teaching i stamklassen samt support til stamklasselærere i klassen. Supporten gives til stamklasselærerne i form af redskaber til at kunne differentiere og stilladsere undervisningen til gavn for alle klassens elever og med særlig gavn for den nyankomne elev.
- basislærer og stamklasselærere sikrer i samarbejde en solid overgang fra individuel basisundervisning til deltagelse i stamklassen.
- basislærer og stamklasselærere samarbejder om temaer og forløb, som kan udgøre et fælles afsæt for undervisningen.
- basislærer arbejder i basisundervisningen bl.a. med at give eleverne forforståelse af de begreber og ord, der hænger sammen med de forløb, der undervises i, i stamklassen.
- basisaktivitetsplan udarbejdes af basislærer og opdateres løbende i samarbejde mellem basislærer og stamklasselærere.
- basislærer og stamklasselærere opsætter sammen tydelige faglige og sociale forventninger til eleverne i skolehverdagen.
- basislærer supporterer stamklasselærere i at vælge egnede materialer til differentieret undervisning i stamklassen.
- Basislærer supporterer stamklasselærere i at stilladsere undervisningen til gavn for alle børn og til særlig gavn for den nyankomne elev.

Visitationsproces

Visitationsprocessen består af seks trin, som er beskrevet nedenfor og illustreret i modellen på modsatte side:

1. Skoleafdelingen modtager henvendelse om nyankommet barn i skolealderen

Henvendelse fra borger, forældre, skole, værge eller andre afdelinger i kommunen, som ønsker informationer om en nyankommet elevs skolegang. Skoleafdelingens tosprogskonsulent informerer om basisundervisning.

2. Møde mellem tosprogskonsulent, elev og forældre

Ved den første henvendelse aftales møde mellem tosprogskonsulent, forældre og elev. På mødet udfyldes visitations-skema med faktuelle oplysninger om eleven i samarbejde med forældrene. Forældrene informeres om distriktsskolen og basisundervisning. Desuden orienteres forældrene om det videre forløb angående fremtidig skolegang og familiens behov for tolk ved fremtidige møder afklares.

3. Elevens distriktsskole og basislærer orienteres

Efter det indledende møde med forældrene orienterer tosprogskonsulent skolen om, at der er en elev, der skal indskrives på skolen. Visitations-skemaet medsendes til skolen og til den tildelte basislærer.

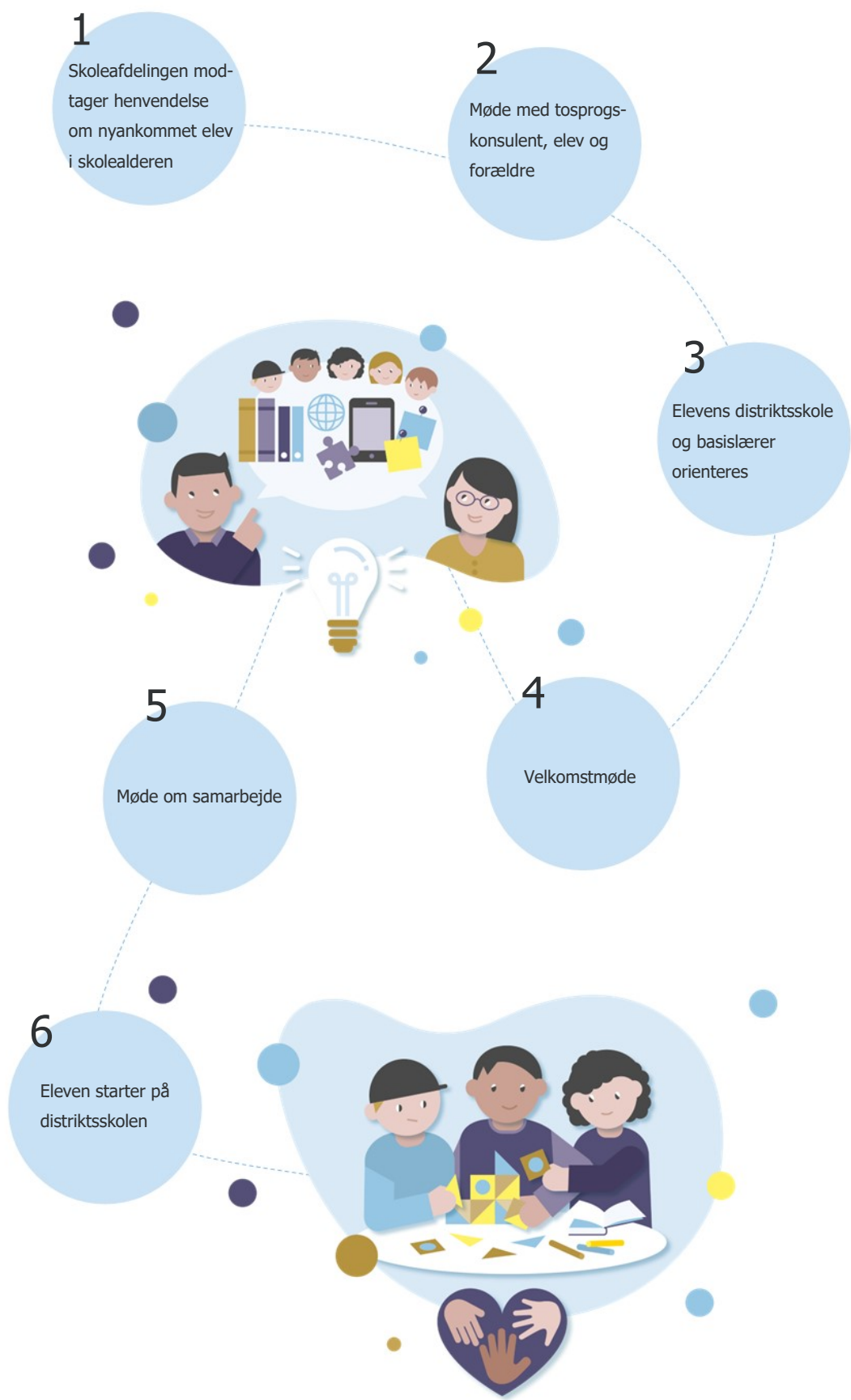
4. Velkomstmøde på distriktsskolen

Distriktsskolens leder (tosprogslederen) med ansvar for tosprogsområdet inviterer tosprogskonsulent, basislæreren og forældre med deltagelse af elev til et velkomstmøde på skolen. Tosprogslederen inviterer også en tolk med, hvis det vurderes som nødvendigt. På mødet orienterer leder om skolen, læreren fortæller kort om stamklassen, basislæreren fortæller om basisundervisning. Basislæreren og skolen giver informationsmateriale til forældrene. Der aftales startdato på distriktsskolen. Basislæreren laver på baggrund af velkomstmødet et første udkast af samarbejdsaftalen.

5. Møde om samarbejdet

Leder med ansvar for tosprogsområdet, stamklasselærerteam og basislærer mødes og aftaler det videre samarbejde som indføres i samarbejdsaftalen.

6. Eleven starter på distriktsskolen

Yderligere inspiration

Links:

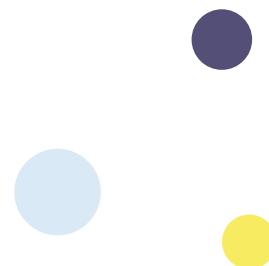
- "Hele vejen rundt", Børne- og undervisningsministeriet: [Hele vejen rundt om elevens sprog og ressourcer.](#)
- Et lille eksempel på sprogudviklende undervisning ved læsning af en fagtekst: [Mette Ginman og Maria Neumann og Pauline Gibbons - YouTube](#)
- Artikler, film, redskaber, øvelser og cases om, hvordan forældresamarbejdet med nyankomne forældre kan understøttes og styrkes: [Styrket samarbejde med nyankomne forældre | VPT](#)
- Inspiration til hvordan forældre kan inddrages som en væsentlig ressource for elevernes trivsel og læring: [Forældre som Ressource \(xn--fordresomressource-nxb.dk\)](#)
- Her kan du få mere viden om, hvordan det pædagogiske arbejde kan tilrettelægges for børn og voksne, som har traumer inde på livet: [Pædagogisk personale | Traume.dk](#)
- Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever - en vejledning: [Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever – en vejledning | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)
- Her kan du læse mere om "Projekt uddannelsesløft", der er et udviklingsprojekt, der har haft til mål at højne uddannelsesniveaut primært for tosprogede elever i Aalborg Kommune: [Projekt Uddannelsesløft / 2009-2014 – En 5 årig tværinstitutionel indsats for at højne uddannelsesniveaut for primært tosprogede unge \(uddannelsesloeft.dk\)](#)

Apps:

- SayHi
- Google translate

Bøger:

- Kom ind i sproget – Flersprogede elever i fagundervisning, 2. udgave (Knudsen og Wulff januar 2021) særligt kapital 11: "Sprogligt udviklende didaktik for nyankomne" af Mette Ginman og Maria Neumann Larsen.
- Styrk sproget, styrk læringen - sproglig udvikling og stilladsering i flersprogede klasserum, Gibbons, 2016.
- Nyanlända och lärande - mottagande och inkludering, Bunar, 2015.

Hillerød Kommune

Skoleafdelingen
Trollesmindealle 27
3400 Hillerød

www.hillerod.dk
Telefon 7232 0000
Fax: 7232 3213

Åbningstider

Man-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 12-18
Fredag kl. 10-13